

Werkboek

Opleiding Instructeur

Parachutespringen

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen 2025 V1.1

1. Voorwoord

Dit werkboek is een bundeling van de OPEX I (laatste versie 16 maart 2005), en het Praktijkleerboek (PLB) Instructeur (versie 2006). Formeel zijn beide documenten nog van kracht. Dit werkboek vervangt beide documenten en zal als richtlijn bij de instructeursopleiding 2025 dienen. In geval van onduidelijkheid beslist de Opleidings- en Examencommissie (OPEX).

Door de bundeling van PLB en OPEX in één werkboek is alle informatie overzichtelijk op één plek terug te vinden. Dit dient het gemak van de docenten en deelnemers van de opleiding.

Het werkboek wordt in de loop van 2025 geëvalueerd en aangepast door de OPEX.

Versie goedkeurdatum	Toelichting
12 januari 2015	Springtechnische Commissie (StC) heeft ingestemd met de opzet van het werkboek m.n. met de Takenlijst Instructeursopleiding.
2 maart 2015	StC heeft ingestemd met afzwakking springtechnische vaardigheidseisen (wijzigingen geel gemarkeerd in 2 maart versie)
6 maart 2015	StC heeft ingestemd om als afgezwakte springtechnische vaardigheidseisen die van het Opleidings- en Examenreglement d.d. 17 mei 2006 te nemen in plaats van die van het Praktijkleerboek 2006. Daarmee zijn deze eisen weer hetzelfde als tussen 17 mei 2006 en 12 januari 2015.
26 maart 2015	Voorwaarden voor het praktijkexamen worden nader toegelicht (3.3).
8 november 2016	OPEX voorgesteld om aangepaste springtechnische (vaardigheids) eisen over te nemen.
11 december 2024	Inhoud aangepast naar de huidige invulling BVR en BBR.
1 februari 2026	Beoordelingsformulier praktijkexamen toegevoegd.

2. INLEIDING

Dit werkboek beschrijft de opleiding en de examenregeling voor instructeur parachutespringen. Het werkboek vormt de richtlijn voor het les- en examenprogramma van deze opleiding. Met het volgen van de opleiding en het slagen voor het examen krijgt de deelnemer de bevoegdheid Instructeur zoals vastgelegd in het Brevetten & Bevoegdheden Reglement 2024.

3. OPLEIDING

3.1. Algemeen

Om aan de opleiding deel te nemen moet de aspirant instructeur (AI) aan de volgende eisen voldoen:

1. In het bezit zijn van de bevoegdheid “Ervaren vrije val sportparachutist” (D) en minimaal 2 jaar de bevoegdheid “Hulp instructeur”(HI).
2. Verantwoordelijkheid voor anderen kunnen en willen dragen.
3. Op voordracht van een clubdocent.
4. Geldig lidmaatschap KNNvL afdeling parachutespringen.

Om de Instructeursbevoegdheid te behalen moet de AI voldoen aan de volgende eisen:

5. Succesvolle afronding van twee Praktijk Leerperiodes (PLP).
6. Het met goed gevolg hebben afgelegd van de opleiding en het examen, zoals vastgelegd in de laatst geldende versie van het opleidings- en examenprogramma Instructeur.

De Clubdocent meldt de AI via de accountmanager Parachutespringen aan voor de opleiding. Hiervoor wordt het aanmeldingsformulier gebruikt en de clubdocent geeft bij de aanmelding aan dat de AI voldoet aan de toelatingseisen.

De instructeursopleiding bestaat uit het volgen van een centraal gegeven opleiding en het voltooien van een takenlijst.

3.2. Centrale opleiding

De organisatie van de centrale opleiding is in handen van de OPEX en wordt uitgevoerd door vakdocenten, clubdocenten en coaches. De totale opleiding bestaat uit 7 lesdagen.

1. De centrale opleiding bestaat uit de onderdelen:
2. Introductie
3. Gesprekstechnieken
4. Veiligheidscommissie + Ongevallen procedure
5. Veiligheidsmanagementsysteem VMS
6. Situationeel leiderschap

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen 2025 V1.1

7. Presenteren
8. Stressmanagement / coachen HI's
9. Management springdag / calamiteiten
10. Meteorologie
11. Medische aspecten
12. Mediatraining
13. Reglementen / juridische aspecten
14. Materiaal
15. Organisatie KNVvL; AB en commissies
16. Sportonderdelen

3.3. Takenlijst instructeursopleiding

De takenlijst bestaat uit de volgende opdrachten.

- 3.3.1. *Het afleggen van oriëntatie bezoeken¹ aan club / centrum (hierna te noemen centrum).*

De AI brengt gedurende 2 dagen een oriënterend bezoek aan twee andere centra dan het eigen centrum. De AI gaat op zoek naar de verschillen (en de achterliggende motivatie) met het eigen centrum. Dit bespreken met de clubdocent van het betreffende centrum.

- 3.3.2. *Het optreden als trainee instructeur van dienst.*

De AI treedt op als "trainee instructeur van dienst" op het eigen centrum gedurende 8 springbare dagen van minimaal 6 uur. De AI leert werken met het instructieteam en de processen op het centrum. De ingeroosterde instructeur van dienst is continue op de achtergrond en treedt op als coach en kan ingrijpen.

- 3.3.3. *Het uitvoeren van een groepsopdracht.*

De AI doet een onderzoek naar een springtechnisch aspect. De onderzoeksoopdracht wordt verstrekt door de Opleidings- en Examen commissie (OPEX). Het onderzoek wordt een verslag vastgelegd (minimaal 1 A4, maximaal 5 A4). Het verslag eindigt met conclusies en aanbevelingen aan de OPEX (indienen bij para@knvv.nl). De OPEX stemt met een e-mailbericht in met het verslag.

- 3.3.4. *Het organiseren van een basisopleiding.*

De AI organiseert een static line c.q. AFF basisopleiding onder verantwoordelijkheid van een instructeur (voorbereiden, maken van een lesrooster en leidinggeven aan het kader). De clubdocent maakt hierover een aantekening in het dossier.

- 3.3.5. *Het voldoen aan eigen springtechnische vaardigheidseisen.*

De AI moet voldoen aan de eisen zoals vermeld in de bijlage Springtechnische Vaardigheidseisen. De vaardigheden worden ook afgetekend in het logboek door een HI of een I.

¹ Voorheen praktijkleerperiode genoemd.

4. EXAMENREGELING

4.1. Algemeen

De opleiding wordt afgesloten met een examen. Het examen bestaat uit een theorie- en een praktijkdeel. Het slagen voor het examen leidt tot de toekenning van de Instructeur-bevoegdheid.

4.2. Theorie-examen

Om deel te mogen nemen aan het theorie-examen mag geen enkele dag van de centrale opleiding worden gemist met uitzondering van gevallen van overmacht, zijnde ter beoordeling van de Opleidings- en Examencommissie (OPEX). In geval van afwezigheid of het volgen van een lesdag op afstand kent de OPEX aanvullende of vervangende opdrachten toe.

Het theorie-examen wordt schriftelijk afgenomen en betreft de vakken van de centrale opleiding. Het examen wordt centraal door de afdeling georganiseerd.

4.3. Praktijkexamen

Aan het praktijkexamen mag worden deelgenomen als:

- het theorie-examen met een voldoende is afgesloten.
- de takenlijst is afgerond.
- de examenkandidaat heeft niet meer dan 1 dag van de cursusbijeenkomsten gemist.
- de examenkandidaat is minimaal de laatste twee jaar actief in de sport werkzaam geweest als hulpinstructeur.

Het examen wordt centraal door de afdeling georganiseerd maar decentraal, bij voorkeur, bij de eigen club afgenomen.

Het praktijkexamen bestaat uit:

4.3.1. het overleggen van een afgetekende takenlijst

4.3.2. het uitvoeren van minimaal 3 opdrachten die gerelateerd zijn aan de functie van instructeur, inclusief coaching van hulpinstructeurs.

4.3.3. het optreden als instructeur van dienst gedurende een periode waarin daadwerkelijk wordt gesprongen, is een voorwaarde tijdens het praktijkexamen.

Duur van het praktijkexamen: een dag (tenminste 6 uur).

Het praktijkexamen wordt door de Clubdocent via de accountmanager Parachutespringen aangevraagd bij de OPEX. Het examen wordt afgenomen door twee examinatoren algemeen.

5. ORGANISATIE

5.1. Algemeen

Binnen de KNNvL afdeling Parachutespringen is de OPEX verantwoordelijk voor de kwaliteit van de instructeursopleiding. Daarmee is de OPEX verantwoordelijk voor dit werkboek en het daarvan afgeleide les- en examenprogramma. De OPEX wordt ondersteund door het KNNvL Bureau. De wijze van ondersteunen is terug te vinden in de jaarplannen van de afdeling Para en de KNNvL.

5.2. Opleiding en examens

5.2.1. Opleiding en examen

De centrale opleiding wordt in het "stille seizoen" gegeven (in principe de maanden januari tot en met april). De opleiding wordt met een theorie examen afgesloten (in principe in april). Hierna volgt het voltooien van de nog openstaande opdrachten van de takenlijst.

5.2.2. Evaluatie

Na de centrale opleiding wordt het werkboek, het les- en examenprogramma door de OPEX met AI's en vakdocenten geëvalueerd. De evaluatieresultaten zijn (uiterlijk) begin september verwerkt in het werkboek. Het werkboek is verspreid onder de clubdocenten.

5.2.3. Oproep voor deelname

In september wordt met een vooraankondiging in de Sportparachutist en de website het concept lesprogramma bekendgemaakt.

In november worden belangstellenden op basis van het definitieve lesprogramma opgeroepen tot deelname aan de instructeursopleiding. De oproep wordt door de OPEX verspreid via: clubdocenten en de website van de afdeling.

5.2.4. Aanmelden voor de deelname

De kandidaat deelnemer wordt door de clubdocent aangemeld via de accountmanager Parachutespringen bij de OPEX nadat de clubdocent heeft gecontroleerd of de kandidaat deelnemer aan de toelatingseisen heeft voldaan.

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen
2025 V1.1

Bijlage: Aanmeldformulier Instructeursopleiding parachutespringen

Datum	:	_____
Roepnaam en achternaam	:	_____
KNVV lidnummer	:	_____
Clublid van	:	_____
B-brevet behaald op discipline(s)	:	_____
D Brevet behaald	:	_____
Aantal sprongen totaal	:	_____
Aantal sprongen in laatste 12 maanden	:	_____
Springdiscipline(s)	:	_____
Springt sinds	:	_____
Ervaring lesgeven	:	_____ _____
Clubdocent	:	_____
Bijzonderheden	:	_____ _____ _____

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen
2025 V1.1

Bijlage: Praktijk Leerperiodes

Naam aspirant instructeur (AI)	
KNVvL nummer	

Takenlijst instructeursopleiding versie 2025

1 *Inleiding*

De takenlijst bestaat uit de opdrachten 1 t/m 5 (conform werkboek Opleiding Instructeur 2025). De takenlijst dient voorafgaand aan het praktijkexamen afgerond te zijn. De afgetekende takenlijst wordt voor aanvang van het praktijkexamen overlegd aan de examinatoren.

2 *Taken*

2.3.1. Het afleggen van oriëntatiebezoeken.

<i>bezoek</i>	<i>centrum</i>	<i>datum</i>	<i>CD bezocht centrum</i>	<i>paraaf CD</i>
1				
2				

2.3.2. Het optreden als trainee instructeur van dienst.

	<i>datum</i>	<i>clubdocent</i>	<i>paraaf</i>
De AI heeft voldaan aan 48 uur optreden als trainee instructeur.			

2.3.3. Het uitvoeren van een groepsopdracht.

<i>akkoord OPEX</i>	<i>datum (OPEX email bericht)</i>
ja/nee	

2.3.4. Het organiseren van een basisopleiding.

	<i>datum</i>	<i>clubdocent</i>	<i>paraaf</i>

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen
2025 V1.1

De AI heeft een basisopleiding georganiseerd en verzorgd.			
---	--	--	--

2.3.4. Het voldoen aan springtechnische vaardigheidseisen.

	datum eis uitgevoerd / sprong- nummer	clubdocent	paraaf
Het geven van instructie in het uitvoeren van een bijzondere sprong.			
Het doorspreken met een wingsuit coach van de veiligheidsaspecten van het wingsuit springen.			
Het doorspreken met instructieteamleden en/of ervaringsdeskundigen van de (veiligheids)aspecten van het canopy piloting			
Het doorspreken met instructieteamleden en/of ervaringsdeskundigen van de (veiligheids)aspecten van het freeflying			
Het doorspreken met een AFF-instructeur van opzet en bijzonderheden van de AFF-opleiding, inclusief de afbouwsprongen en de gewenste begeleiding AFF-leerlingen na de AFF-opleiding.			
Het doorspreken met een tandeminstructeur van karakteristieken en bijzonderheden van het maken van een tandemsprong inclusief speciale maatregelen voor overige springers (in het vliegtuig, openingshoogte, eisen "meespringers", cameramensen, etc.).			

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen
2025 V1.1

Het uitvoeren van 4 van de 8 onderdelen uit de onderstaande lijst.			
	sprongnummers	clubdocent	paraaf
2 stijlsprongen met een internationale serie binnen 16 seconden inclusief penalty's			
2 koepelformatiesprongen met een plane, eenmaal als nummer één (bovenste) en eenmaal als nummer twee (onderste)			
2 formatiesprongen met een viermansformatie, met geslaagde linked exits, waarin 2 verschillende formaties worden gemaakt en tijdens het transformeren iedereen los laat			
2 precisiesprongen met een landing binnen 16 cm van het aangegeven landingspunt			
2 freestyle sprongen; stand-up positie, 2 seconden en inverted tee met een 360° draai.			
Twee wingsuit (instructie) sprongen			
Twee freefly (instructie) sprongen			
Twee speedskydive (instructie) sprongen			

Beoordelingsformulier praktijkexamen Instructeur (deel 1)

Aspirant instructeur _____

Clubdocent _____

Club/centrum _____

Examendatum _____

1 Leiden springdag:

O/M/V/G

a. Opstart van de springdag	(operatie, meteo, kader)	
b. Draaien van de springdag	(situationeel bewustzijn/handelen)	
c. Communicatie en delegeren		
d. Situationeel leiderschap		
e. Overdracht van de springdag		

2 Calamiteit:

a. Analyse van de situatie	
b. Opstarten van de organisatie calamiteit organisatie	
c. Uitvoering volgens het lokale calamiteitenplan	
d. Overzicht behouden/helikopterview	
e. Controle over interne- & externe communicatie	

3 Organiseren bijzondere sprong:

a. Kennis van de bijzondere omstandigheden	
b. Kwaliteit van het plan	
c. Kwaliteit en volledigheid van de briefing	
d. Gearcheck, bekendheid attributen en betrokken para's	
e. Go/no go voor de uitvoering, communicatie met grondploeg	

4 Begeleidings-/Slecht nieuws gesprek:

a. Aanleiding en doel van het gesprek	
b. Structuur en organisatie van het gesprek	
c. Uitvoering van het gesprek/Gesprekstechniek	
d. Juiste consequentie/sanctie kiezen	
e. Afronding van het gesprek/acceptatie van de uitkomst	

5 Aansturen van het kader:

a. Opdrachtverstrekking aan het kader	
b. Aansturing op basis van taakvolwassenheid	
c. Tussentijdse terugkoppeling met kaderleden	
d. Begeleidingsgesprek nadat een (deel)taak is uitgevoerd	
e. Afronding/evaluatie van dag(deel) met kader	

Observatieformulier praktijkexamen Instructeur (deel 2)

6 Overige opmerkingen:

Er is ruimte voor de examinatoren om naar eigen inzicht een extra situatie te creëren. Beschrijf hier ook wat je observeert over de persoonlijkheid van de deelnemer. En beschrijf hier eventueel de bespreking van de visie op de rol van Instructeur in het Nederlandse parachutespringen van de kandidaat.

Beschrijf hier ook het algemene verloop van de springdag.

Beoordeling:

Geslaagd / Niet geslaagd met _____ resultaat

Examinator 1:

KNVvL-nr: _____

Datum: _____

Handtekening:

Examinator 2:

KNVvL-nr: _____

Datum: _____

Handtekening:

Kandidaat:

KNVvL-nr: _____

Datum: _____

Handtekening:

Werkboek Opleiding Instructeur Parachutespringen
2025 V1.1